

PREKLOPNA VEZJA

list s formulami

Šolsko leto 2008 / 2009
Izvajalec Stanislav Reberšek

Avtor dokumenta Gregor Ščavničar
Sodelavci

UREJANJE DOKUMENTA

VERZIJA 01 REVIZIJA 01
DATUM 10. 2. 2009

ZADNJI POPRAVLJAL /
PREGLEDAL

OPOMBE

POPRAVKI

www.stromar.si

zbirka študijske literature na spletu

razmnoževanje dovoljeno ob predhodnem dogovoru z avtorjem
v dokumentu lahko obstajajo napake

Zapis preklonnih funkcij s simbolno shemo

	disjunkcija (ALI, OR)	konjunkcija (IN, AND)	negacija (NE, NOT)
mednarodni standard IEC 617-12			

Zapis preklonnih funkcij s simbolno shemo (nadaljevanje)

	NOR	NAND	XOR (EXOR)	NXOR (XNOR, EQU)
IEC 617-12				

Aksiomi ali postulati:

P1. $x+0=x$	P1'. $x*1=x$
P2. $x+y=y+x$	P2'. $x*y=y*x$
P3. $x+y*z=(x+y)*(x+z)$	P3'. $x*(y+z)=x*y+x*z$
P4. $x+\bar{x}=1$	P4'. $x*\bar{x}=0$

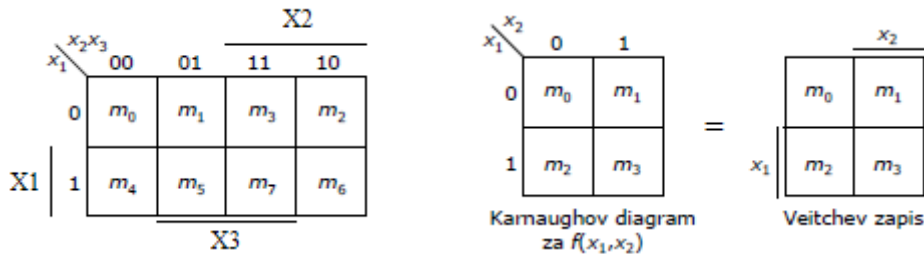
De Morganova teorema:

$$\overline{x+y} = \bar{x} * \bar{y}$$

$$\overline{x*y} = \bar{x} + \bar{y}$$

$x + x \cdot y = x$
$x \cdot (x + y) = x$
$(x + \bar{y}) \cdot y = x \cdot y$
$x \cdot \bar{y} + y = x + y$
$x + y + \bar{x} = 1$

Karnaughov diagram in postavitve mintermov štirih spremenljivk

12	14	6	4
13	15	7	5
9	11	3	1
8	10	2	0

	simbol	ime	izraz
f	$\downarrow$	Pierce, NEALI	$f = \overline{x_1 + x_2}$
f	$\overline{x_2 \rightarrow x_1}$	negacija implikacije	$f = \overline{x_2 + x_1} = \overline{x_1 \cdot x_2}$
f	$\overline{x_1 \rightarrow x_2}$	negacija implikacije	$f = \overline{x_1 + x_2} = \overline{x_1 \cdot x_2}$
f	$\oplus, \nabla$	izključno, vsota po modulu 2	$f = \overline{x_1}x_2 + x_1\overline{x_2}$
f	$ $	Sheffer, NEIN	$f = x_1 x_2 = \overline{x_1 \cdot x_2}$
f	$\equiv$	ekvivalenca	$f = x_1 \cdot x_2 + \overline{x_1} \cdot \overline{x_2}$
f	$x_2 \rightarrow x_1$	implikacija	$f = x_1 + \overline{x_2}$

Pretvorba iz maksterma v minterm:

M: 0 1 2 3 4 5 6 7
 $\downarrow$ $\downarrow$ $\downarrow$
 m: 7 6 5 4 3 2 1 0

Negiran minterm da maksterm. Minterm: $x_1x_2x_3$, ki ga negiramo postane maksterm ($\overline{x_1} + \overline{x_2} + \overline{x_3}$)

Da funkcijo realiziramo z NAND vrati f_{MDNO} dvakrat negiramo.

Da funkcijo realiziramo z NOR vrati f_{MKNO} dvakrat negiramo.

f_{PKNO} funkcija je oblike $(X_1 + \overline{x_2} + X_3)(\overline{x_1} + X_2 + X_3) \dots$

f_{PDNO} funkcija je oblike $x_1x_2x_3 + x_1\overline{x_2}\overline{x_3} \dots$

f_{MDNO} funkcija je v obliki $X_1X_2 + X_3\overline{x_2}$ Gledaš enke in jih med seboj združuješ. Če X_1 pokriva vse enke enega sektorja in X_2 nobene pišeš $X_1 * \overline{x_2}$

f_{MKNO} je funkcija oblike $(X_2 + X_3)(X_1 + \overline{x_2})$ Gledaš ničle in jih med seboj združuješ. Če X_2 pokriva vse ničle enega sektorja in X_1 nobene pišeš $(X_1 + \overline{x_2})$

XOR vrata

$$A \oplus B = \overline{A} * B + A * \overline{B}$$

INPUT		OUTPUT
A	B	A XOR B
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

XNOR vrata

$$A \odot B = \overline{A \oplus B} = A \equiv B = A * B + \overline{A} * \overline{B}$$

INPUT		OUTPUT
A	B	A XNOR B
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	1

OR vrata

$$A + B$$

INPUT		OUTPUT
A	B	A + B
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

NOR vrata

$$\overline{A + B} = A \downarrow B$$

INPUT		OUTPUT
A	B	A NOR B
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

AND vrata

$$A * B$$

INPUT		OUTPUT
A	B	A AND B
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

NAND

$$\overline{A * B} = A \uparrow B$$

INPUT		OUTPUT
A	B	A NAND B
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

Shefferjev FPS:

$$\text{negacija: } x \uparrow x = \overline{xx} = \overline{x} + \overline{x} = \overline{x}$$

$$\text{disjunkcija: } (x \uparrow x) \uparrow (y \uparrow y) = \overline{x} \uparrow \overline{y} = \overline{\overline{x} \cdot \overline{y}} = \overline{\overline{x+y}} = x+y$$

x+y

$$\text{konjunkcija: } (x \uparrow y) \uparrow (x \uparrow y) = \overline{\overline{x \uparrow y}} = \overline{\overline{xy}} = xy = x \cdot y$$

Peirceov FPS:

$$\text{negacija: } x \downarrow x = \overline{xx} = \overline{x+x} = \overline{x} * \overline{x} = \overline{x}$$

$$\text{disjunkcija: } (x \downarrow x) \downarrow (y \downarrow y) = \overline{x} \downarrow \overline{y} = \overline{\overline{\overline{x} + \overline{y}}} = x+y$$

$$\text{konjunkcija: } (x \downarrow y) \downarrow (x \downarrow y) = \overline{\overline{x \downarrow y}} = x+y$$

Pragovnost

Funkcija je pragovna v primeru, da v MDNO ne nastopata X_i in $\overline{X_i}$ hkrati.

$$P = P_b \text{ min pri } f(x) = 1$$

$$P > P_b \text{ pri } f(x) = 0$$

Simetričnost:

Potreben pogoj za globalno simetričnost je da je število ničel in število enic v stolpcih do recipročnosti enako. Zadosten pogoj za globalno simetričnost pa je da so v tabeli zajete vse kombinacije pri danem številu enic v vrsticah (a_i).

Lokalno simetričnost preverjamo glede na posamezne pare

$$\frac{f(0,1,x3,x4)}{f(1,0,x3,x4)}$$

spremenljivk: primer $X_1 \sim X_2$

Razredi preklonih funkcij:

- funkcije, ki ohranjajo ničlo (**R0**): $f(0,0,\dots,0) = 0$
- funkcije, ki ohranjajo enico (**R1**): $f(1,1,\dots,1) = 1$
- sebi dualne funkcije (**RS**): $f(x_1, x_2, \dots, x_n) = \overline{f(\overline{x_1}, \overline{x_2}, \dots, \overline{x_n})}$
[pri sebi dualnih funkcijah morajo biti nasprotni si mintermi enaki npr: $m_0 = m_7$]
- linearne funkcije (**RL**): $f(x_1, x_2, \dots, x_n) = a_0 \oplus a_1 x_1 \oplus a_2 x_2 \oplus \dots \oplus a_n x_n, a_i \in \{0,1\}$
- pozitivno monotone funkcije (**RM**): $x_1 \leq y_1, x_2 \leq y_2, \dots, x_n \leq y_n \implies f(x_1, x_2, \dots, x_n) \leq f(y_1, y_2, \dots, y_n)$

Sistem je funkcijsko poln sistem kadar ima vsaj eno funkcijo, ki ne pripada **R0, R1, RS, RL, RM** (ali **RPM**).

4 Bitna Grayeva koda

```

0000
0001
0011
0010
0110
0111
0101
0100
1100
1101
1111
1110
1010
1011
1001
1000

```

Moorov avtomat:

- y je funkcija stanj $y = f(Q)$.
- vsako stanje ima dva izhoda

Mealyev avtomat:

- y je funkcija vhodov in stanj $y = f(x(Q))$
- vsako stanje ima en izhod

PLA in PAL

- vezje PLA lahko uporabi eno kombinacijo večkrat (za različne funkcije)
- vezje PAL ne more uporabiti eno kombinacijo večkrat (desna stran vezja ni programirljiva)